

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Verslag van de vergadering van de Commissiewerkgroep Landbouwcontaminanten

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Regulier Overleg Warenwet

Datum: 10 januari 2020

Commissie: Commissie en EURL aanwezig
Efsa: Aanwezig via Internetverbinding
Ned.Delegatie: Ana Viloría (VWS), Gerrit Wolterink (RIVM)

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511VX Den Haag

T 070 340 7911
F 070 340 5554
www.rijksverheid.nl

Dossierhouder
Ana Viloría
Ai.viloría@minvws.nl

Ons kenmerk
Verslag CWG
landbouwcontaminanten 10
januari 2020

Secretariaat ROW
[dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

1. Presentatie van de concept EFSA-opinie over ochratoxine A in voedsel. Uitwisseling van standpunten

EFSA geeft een presentatie (via internetverbinding) over haar voornaamste bevindingen uit de concept opinie over ochratoxine A (OTA). Opmerkelijk is dat in de huidige opinie hogere gehalten in ham en kaas worden gerapporteerd dan in de opinie uit 2006. Mogelijk komt dat doordat in de opinie uit 2020 OTA ook in kaaskorst is gemeten, en dat de OTA in ham afkomstig is van contaminatie gedurende opslag, terwijl in 2006 alleen in vers vlees gemeten is. EFSA doet een aantal aanbevelingen: er is meer onderzoek naar OTA in moedermelk nodig, er zijn meer gegevens nodig over OTA in kaas en kaaskorst, en er zijn meer monitorings- en toxiciteitsgegevens over gemodificeerd OTA nodig. Ook zijn meer gegevens nodig over de genotoxiciteit van OTA, het onderliggende mechanisme dat leidt tot tumorvorming in de nier en over de overdracht van OTA naar de foetus.

EFSA geeft in de opinie geen uitsluitel of OTA als direct of indirect genotoxische stof beschouwd moet worden, ofwel of er al of niet een drempelwaarde voor de waargenomen carcinogeniteit kan worden vastgesteld. Door de CIE en de lidstaten (LS) wordt opgemerkt dat het voor risicomanagers belangrijk is dat EFSA een standpunt inneemt over de genotoxiciteit van OTA omdat het consequenties heeft voor de maatregelen die de risicomanagers moeten nemen.

2. Discussie over ML's voor T-2 en HT-2 toxine

De CIE heeft naar aanleiding van de discussie tijdens de vorige WG-vergadering een aangepast voorstel voor ML's voor T-2 en HT-2 opgesteld. Een LS merkt op dat de voorgestelde lage ML's voor ontbijtgranen (20 µg/kg) en brood (10 µg/kg) analytisch moeilijk te meten zijn. EURL geeft aan dat een LOQ van 6 µg/kg haalbaar is. Een LS geeft aan dat voor graanproducten voor baby's en jonge kinderen ook een ML van 10 µg/kg moet gelden. Een andere LS wil dat er specifiek wordt aangegeven welke ML's voor de consument gelden en welke ML's voor maalfractionen voor business-to-business. De CIE geeft aan dat de ML's voor producten die rechtstreeks aan de consument worden aangeboden hetzelfde zijn als voor producten voor business-to-business. Dit zal worden aangepast onder punt 3. Een ander LS merkt op dat er geen afname van gehalten optreden bij processing (malen) van haver en dat daarom voor haver en haverproducten dezelfde ML moeten worden vastgesteld. De CIE is het hiermee eens en stelt voor om de ML onder categorie 2.1 (haver) gelijk te stellen met die van categorie 3.1. (haverzemelen en havervlokken). Voor de producten

vallend onder 3.4 (ontbijtgranen) en 3.5 (brood) is nog verdere discussie over de ML's nodig. Een LS suggereert om voor beide productgroepen (3.4 en 3.5) een ML van 20 µg/kg vast te stellen en voor producten voor baby's en jonge kinderen een ML van 10 µg/kg). Een LS oppert om onderscheid te maken tussen zemelen en vlokken. Een LS merkt op dat havervlokken vaak als ontbijtgraan worden gegeten en dat in dat opzicht een ML van 20 µg/kg van toepassing zou zijn. De CIE zal op basis van alle opmerkingen van de LS nog eens goed naar de monitoringsdata kijken en voor de volgende vergadering met een nieuw voorstel komen. Na discussie tijdens de volgende vergadering kan een aangepast voorstel naar de belanghebbenden voor de consultatie in mei 2020.

3. ML's voor deoxynivalenol (3-Acetyldeoxynivalenol, 15-acetyldeoxynivalenol en Don 3-glucoside) Discussie over de aanpak

De CIE stelt dat er eerst een besluit moet worden genomen over de aanpak van DON en de gemodificeerde vormen, alvorens er specifiek over ML's kan worden gediscussieerd. In de EFSA-opinie stond dat een derde van het totale DON gerelateerd zou zijn aan gemodificeerde vormen. De vraag is nu of de revisie de huidige ML's betreft, zodat deze ook beschermend zijn voor de gemodificeerde vormen, of het zetten van aparte ML's voor DON en voor de som van de vier gemodificeerde vormen. Het vaststellen van ML's op basis van de som van de 4 DON-vormen lijkt prematuur, gezien de analytische problemen met DON-3-glucoside en de geacetylerde vormen. EURL geeft aan dat slechts ongeveer 30% van de NRL's de verschillende DON-vormen goed kunnen meten. Het heeft ook vaak geen hoge prioriteit om de analysemethoden te verbeteren. Er zijn data die aangeven dat er soms een goede correlatie is tussen gehalten aan DON en b.v. DON-3-glucoside in mais, maar dat voor andere gemodificeerde vormen en andere producten de correlatie minder duidelijk is. De CIE is er daarom op tegen om de blootstelling aan de gemodificeerde vormen te schatten op basis van het totaal aan DON. De CIE geeft aan dat meer monitoringsdata nodig zijn en zal EFSA vragen om voor de volgende vergadering met een update van de monitoringsdata voor alle 4 DON-vormen te komen. De CIE streeft ernaar om het aantal productcategorieën waarvoor ML's vastgesteld moeten worden te beperken. Een paar LS merken op dat er soms jaren zijn waarin de gehalten aan DON hoog zijn, en een groot percentage van de producten de ML's overschrijden. De CIE is het ermee eens dat voor de jaar-tot-jaar variatie in gehalten een oplossing gevonden moet worden, en hoort graag of de LS hiervoor suggesties hebben. De suggestie van een LS om ML's vast te stellen voor alleen DON en de geacetylerde varianten wijst de CIE af.

4. EFSA Scientific Report over de acute humane blootstellingsschatting aan tetrahydrocannabinol (Δ9-THC). Discussie over follow-up.

De CIE heeft een discussiestuk met een voorstel voor limieten (som van Δ9-THC en Δ9-THCA) in hennepzaad, -olie en -meel opgesteld, op basis van monitoringsdata (75 en 95 percentiel). Voor supplementen met hennepzaad als ingrediënt en/of hennepzaadproducten is het voorstel om de limiet gelijk te stellen aan de limiet voor hennepzaad/meel of om Artikel 2 van Verordening (EC) 1881/2006 toe te passen. Een punt van discussie is of er alleen gekeken gaat worden naar THC of naar het totaal van THC en THCA. THCA is een precursor van THC. In de plant komt iets meer THCA voor dan THC. GC-analyse verandert THCA naar THC. Het lijkt daarom logischer om de limiet op de som van THC en THCA vast te stellen. Een LS merkt op dat de discussie nu gaat over hennepzaad en producten hiervan, maar dat er ook regulering nodig is voor bladeren, bloemen en afgeleide producten. De CIE antwoordt dat de THC-gehalten in bladeren en bloemen hoger zijn en dat deze mogelijk vallen onder het verdrag inzake verdovende middelen. Daarom wil de CIE wil dit vooralsnog buiten beschouwing laten. Een LS meldt dat de Δ8-vorm ook in

hoge gehalten in hennepzaadbloem kan voorkomen en dat deze vorm ook in de ML moet worden opgenomen. De CIE is terughoudend omdat $\Delta 8$ -THC slechts in 2 monsters uit de EFSA-database aangetroffen is. Het vaststellen van ML's voor zaden en producten hiervan is lastig gezien de onduidelijkheden over de indeling van de verschillende producten uit de verschillende onderdelen van de Cannabis plant. Daarnaast is het ook moeilijk om vast te stellen van welke plantvariëteit een product afkomstig is, m.n. voor voedingssupplementen, en afhankelijk hiervan welk % THC wordt gehanteerd als "contaminatie" van hennepproducten. De CIE merkt op dat er nu al veel hennepproducten op de markt zijn en dat dit nog steeds een hoge blootstelling geeft. In die zin is het vaststellen van ML's een geschikte maatregel. Een LS wil een betere beschrijving van hennepzaadmeel: dit is het product (*press cake*) dat overblijft nadat de hennepolie uit het zaad geperst is.

5. Methods of sampling and analysis for the control of the levels of mycotoxins in foodstuffs as regards ergot sclerotia and ergot alkaloids &

6. Methods of sampling and analysis for the control of the levels of plant toxins in foodstuffs

Onderwerpen 5 en 6 worden samen kort besproken.

Een LS vraagt wat de grootte van een monster moet zijn voor producten die relatief duur zijn en die in relatief kleine hoeveelheden worden verhandeld (bv gedroogde kruiden). Dan vormt een monster van 1 kg al een groot deel van de te bemonsteren partij. Andere LS wijzen erop dat de monstergrootte ook niet te klein mag zijn omdat het anders niet meer representatief is voor de partij. De CIE onderkent dat dit item al eerder aan de orde geweest is en stelt voor om in een volgende vergadering verder te discussiëren of een monster van 200-500 gram voor zulke partijen voldoende groot is.

7. Hydrocyanic acid (HCN). Vervolg op de EFSA-opinie

Het treffen van mogelijke maatregelen voor cassave en lijnzaad blijft een punt van discussie, inclusief het vaststellen van een korte en gerichte monitoring. De CIE heeft belanghebbenden gevraagd om monitoringsdata. Een aantal heeft al positief gereageerd. EMA-data geven aan dat 12 gram lijnzaad 2-3x daags als laxatief gebruiken. Bij het pletten van lijnzaad neemt het HCN-gehalte af. Een LS meldt dat abrikozenpitten als snack worden gegeten en dat er in het verleden vergiftigingsgevallen gezien zijn. De producenten is gevraagd om gevaren op het label te vermelden maar dat wordt slechts ten dele gedaan. Er wordt over gedacht om kleinere verpakkingen op de markt te brengen. Ook worden bittere amandelpitten gegeten. Een LS geeft aan dat ook sommige verwerkte amandelproducten soms hoge gehalten HCN hebben en dat maatregelen voor deze producten hogere prioriteit verdienen dan voor lijnzaad. De CIE merkt op dat de bittere amandel de abrikozenpitten lijken te vervangen en dat er dus maatregelen moeten worden genomen voor bittere abrikozen- en amandelpitten en hun producten.

8. Quinolizidine alkaloiden: follow-up van de EFSA-opinie

Aangezien er steeds meer vleesvervangers met lupinemeel op de markt komen is waakzaamheid geboden met betrekking tot contaminatie met quinolizidine alkaloiden (QA's). Echter, er zijn nog te weinig data over QA-gehalten in voedingsmiddelen beschikbaar. Wellicht is een specifieke Aanbeveling tot monitoring nodig. Allereerst moet de discussie worden gevoerd of er 6 of 9 QA-vormen gemeten moeten worden. De CIE wil met de discussie over ML's eerst het advies van EURL afwachten over wat de analysemogelijkheden zijn.

9. Controle van contaminanten in voedsel: voortzetting van de discussie.

De aanleiding is een verplichting uit de Controleverordening, met als voorbeeld het besluit voor de geharmoniseerde controles op residuen van diergeneesmiddelen en verboden stoffen. De CIE heeft een discussiedocument waarin achtergrondinformatie wordt gegeven en wordt aangegeven welke punten m.b.t. de Controleverordening bediscussieerd moeten worden. Tijdens de vergadering wordt het document door de CIE gepresenteerd. Naar aanleiding van vragen en opmerkingen van een LS geeft de CIE aanvullende uitleg. De CIE geeft aan dat voor voedsel van dierlijk oorsprong er meer specifieke gegevens nodig zijn voor derde landen zodat die weten wat de vereisten zijn. De Verordening moet niet te dicterend zijn. Voor import ligt de focus op gereguleerde producten maar de Verordening betreft ook niet-gereguleerde producten. Wanneer de niet-gereguleerde producten te hoge gehalten bevatten kunnen deze op basis van artikel 14 van de markt gehaald worden. Voor producten van dierlijke oorsprong moet gekeken worden of controle voor bepaalde contaminanten zinvol is (b.v. bepaalde mycotoxinen worden niet in deze producten verwacht, voor bepaalde metalen is het gehalte vrij homogeen over de verschillende partijen). De tekst heeft het nu over producten die op de markt geplaatst zijn, soms kan het nuttig zijn om deze alvast te testen. Dus iets van flexibiliteit aan de tekst toevoegen. Vaak zullen producten bij het 'point of entry' worden gemonitord. Echter voor sommige producten is het point of entry niet duidelijk. Deze kunnen ook bijvoorbeeld bij distributiepunten worden bemonsterd. Dit zal duidelijker in de tekst worden aangegeven.

Er is nog discussie nodig over op welke basis (populatiegrootte, productievolume, import) bepaald wordt wat het minimumaantal monsters is dat voor de verschillende LS moet worden geanalyseerd. Nu is er vaak een groot verschil in aantallen monsters die per LS worden gemeten. De Verordening zal hiervoor de voorwaarden geven, waarbij enige flexibiliteit mogelijk zal zijn. Dit punt zal de volgende vergadering weer aan de orde komen.

10. Recast of Regulation (EC) 1881/2006.

Geschrapt van de agenda.

11. Concept Verordening voor aanpassing Verordening (EC) 1881/2006 met betrekking tot ML's voor pyrrolizidine alkaloiden in bepaalde voedselproducten

De CIE heeft een naar aanleiding van de discussie van de vorige AgriCont een nieuw voorstel voor een amendement van 1881/2006 m.b.t. PA's opgesteld. Producten die op de markt zijn op het moment dat nieuwe amendement van toepassing wordt (voorstel 1 juli 2022) mogen nog half een jaar worden verkocht. De CIE heeft nog steeds de intentie om dit voorstel op 21 februari voor adoptie in stemming te brengen, alhoewel dit gezien de tijd wel moeilijk zal worden. Een LS geeft aan dat de transitieperiode van 6 maanden te kort is, omdat houdbaarheid van de producten langer kan zijn. De CIE antwoordt dat de gelimiteerde transitieperiode gekozen is omdat PA's mogelijk genotoxisch zijn, maar hierover kan nog gediscussieerd worden.

12. Concept Verordening voor aanpassing Verordening (EC) 1881/2006 met betrekking tot ML's voor ergot sclerotia en ergot alkaloiden &

13. Concept Verordening voor aanpassing Verordening (EC) 1881/2006 met betrekking tot ML's voor tropaan alkaloiden

De CIE heeft nog geen nieuwe voorstellen voor ML's voor ergot sclerotia en ergot alkaloiden en voor tropaan alkaloiden kunnen opstellen. Daarom worden punt 12 en 13 van de agenda niet bediscussieerd.

Een LS merkt op dat adoptie op 21 februari niet mogelijk is als er nog geen voorstellen zijn voor aanpassing van de Verordening.

14. AOB

- a. Gerichte consultatie belanghebbenden over opium alkaloiden.

De CIE heeft het conceptvoorstel voor ML's voor opium alkaloiden voorgelegd aan de belanghebbenden voor commentaar. Op het moment van de vergadering waren er nog geen commentaren om te bespreken.

- b. Zweedse biomonitoring studie.

Er is een studie gepubliceerd naar het vóórkomen van mycotoxinen in urine en bloed van Zweedse kinderen. In urine vond men DON (4.8% van de samples), DON-15- β -D-O-glucuronide (9.1%), dihydro-citrinone (0.5%), HT-2-glucuronide (0.1%) en OTA (0.1%). In serum vond men OTA (100%), 2'R-OTA (8.3%) en enniatin B (99.2%). De geschatte innames waren voor alle stoffen onder de TDI, behalve voor DON, waarbij voor 1,6% van de kinderen de TDI overschreden werd. De studie is ter informatie naar de LS verspreid.

Den Haag, januari 2020